

HELSINGIN KAUPUNGIN TIETOKESKUKSEN

verkkojulkaisu

2005

1

VÄESTÖN KOULUTUSTASO ALUEITTAIN

Helsingin kaupungin kuvapankki/Mika Lappalainen

Verkkojulkaisu

ISSN 1458-5707

ISBN 952-473-392-7

Painettuna

ISSN 1455-7231

LISÄTIETOJA

Timo Äikäs, puh. 169 3184

VÄESTÖN KOULUTUSTASO ALUEITTAIN

Vuoden 2002 lopussa 15 vuotta täyttäneistä helsinkiläisistä 67,3 prosenttia oli suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon¹. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneita oli vuoden 2002 lopussa Helsingissä kaikkiaan 320 516 Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 0,6 prosenttiyksikköä.

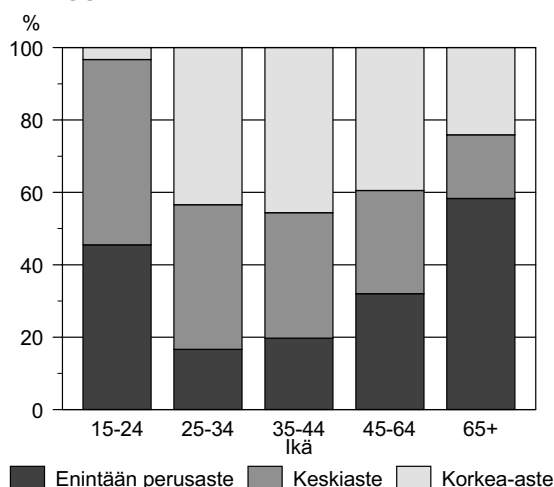
Koko maassa perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittaneiden osuus oli 61 prosenttia vuoden 2002 lopussa. Tutkinnon suorittaneita oli maassa yhteensä reilut 2,6 miljoonaa.

Helsingin väestön koulutustaso kokonaisuudessaan on noussut merkittävästi. Pitkällä aikavälillä muutos on ollut suuri. Kun vuonna 1970 Helsingissä 15 vuotta täyttäneistä 63 prosenttia oli vailla peruskoulun jälkeistä tutkintoa, oli vastaava osuus vuoden 2002 lopussa enää 32,7 prosenttia.

Väestön hyvää koulutustasoa voidaan pitää eräänä keskeisenä Helsingin ja Helsingin seudun pitkän aikavälin kilpailuetuna. Vaikka Helsingissä ja Helsingin seudulla koulutustaso onkin yleisesti ottaen korkea, on seudun työvoimasta kuitenkin melko suuri osuus pelkän yleissivistävän koulutuksen varassa. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneita seudulla on kuitenkin suhteellisesti selvästi enemmän kuin koko maassa.

Helsingin seudulla työelämän muutos näkyy työvoimalta edellytetyn kvalifikaatiotason muutoksena. Korkean koulutuksen vaativissa asiantuntijatehtävissä toimivan työvoiman osuus kasvaa edelleen ja koulutustaso nousee muissakin ammattiryhmissä. Silti ammatillisen koulutuksen tarve on suuri, koska työvoima on käytännön työntekijäammateissa ikääntynyttä, ammattiryhmät suuria ja poistumat

Kuvio 1. Väestö koulutusasteen ja iän mukaan 31.12.2002

huomattavasti suuremmat kuin korkea-asteen koulutusta edustavissa ammattiryhmissä.

Nuoret ovat saaneet huomattavasti enemmän koulutusta kuin vanhempiin ikäluokkiin kuuluvat. Eniten koulutettuja olivat 25-34- vuotiaat nuoret aikuiset. Vähiten koulutettuja ovat eläkeikäiset.

25-34- vuotiaiden ryhmästä 40 prosenttia oli suorittanut keskiasteen ja 43,5 prosenttia korkean asteen tutkinnon eli yhteensä 83,5 prosenttia ikäryhmästä oli tutkinnon suorittaneita. Tämä on hieman pienempi osuus kuin koko maassa (84,5 %). Helsinkiläiset tästä ikäryhmästä joilla on tutkinto, ovat kuitenkin suorittaneet muuta maata useammin korkeampia tutkintoja. Esim. ylemmän korkeakoulututkinnon tässä ikäryhmässä suorittaneita oli 17,7 prosenttia ja vastaavasti koko maassa 10,5 prosenttia.

¹Tutkinnon suorittaneella väestöllä tarkoitetaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa, yliopistoissa ja korkeakouluissa tutkinnon suorittaneita sekä näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon, ammatti- tai erikoisammattitutkinnon suorittaneita. Tutkinnon suorittaneet on luokiteltu koulutusasteittain korkeimman/viimeksi suoritetun ammatillisen tutkinnon mukaan.

Nuoremmissa ikäryhmissä tutkinnon suorittaneiden naisten osuus on selvästi miesten vastaavaa osuutta suurempi. 1970-luvun alussa Helsingissä miehet olivat naisia koulutempia kaikissa ikäryhmissä. Nykyään ainoastaan vanhemmissa ikäryhmissä miesten koulutustaso on naisten koulutustasoa korkeampi.

Lisäksi on huomionarvoista, että vuonna 2002 naisilla oli Helsingissä suhteellisesti enemmän (34,8 %) korkean asteen tutkintoja kuin miehillä (32 %).

Ruotsinkielisestä väestöstä on 69,9 prosenttia tutkinnon suorittaneita eli jonkin verran suurempi osuus kuin koko väestöstä, 67,3 prosenttia. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden kohdalla erot tulevat esiin selvimmin: ruotsinkielinen väestö 40,8 prosenttia, koko väestö 33,6 prosenttia.

HELSINGIN SEUTU JA KOKO MAA

Helsingissä korkean asteen tutkintoja suorittaneita oli kolmannes väestöstä (33,6 %), kun koko maassa vastaava osuus oli alle neljännes (24,2 %). Helsingissä korkean asteen tutkintoja suorittaneiden lukumäärä oli 160 150. Koko maassa määrä oli 1 035 678.

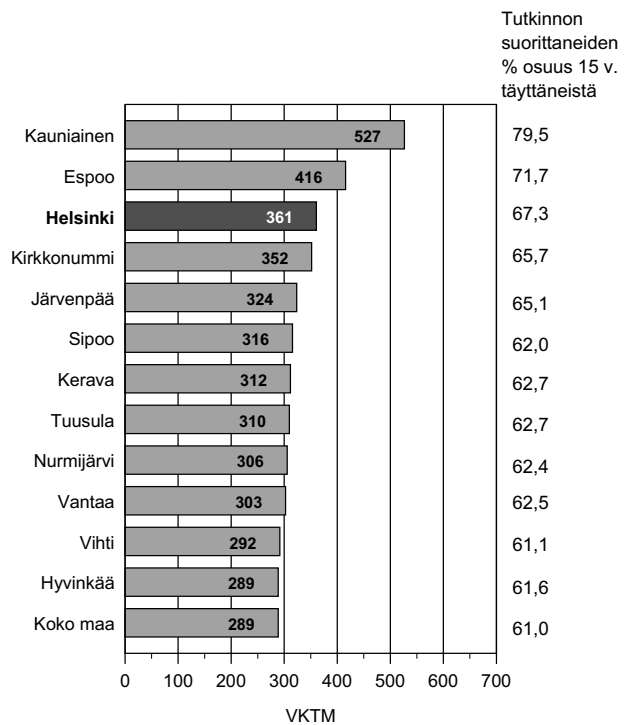
Koska Suomessa nuoret ovat selvästi paremmin koulutettuja kuin vanhemmat ikäluokat, kokonaiskoulutustaso on noussut jatkuvasti. Alueelliset erot muutoksessa ovat selviä. Yleensä koulutustaso on noussut eniten siellä missä se ennestäänkin on ollut korkea.

Koulutustasossa on melko suuria eroja kunnittain myös Helsingin seudulla. Kuviossa 2 on käytetty koulutustason osoittimena koulutustasomittainta (VKTM). Koulutustasoa osoittava mittainluku lasketaan 20 vuotta täyttäneen väestön suorittamien tutkintojen koulutusasteista. Mitä suurempi mittainluku on, sitä korkeampi on koulutustaso.

Keskimäärin seudun kuntien koulutustaso on korkea, sillä lähes kaikkien seudun kuntien koulutustaso ylittää koko maan keskimääräisen tason (289). Hyvinkään koulutustaso on sama kuin koko maan. Helsingin seudun koulutetuimmat kunnat ovat samalla koko Suomen parhaiten koulutettujen kuntien joukossa, erityisesti Kauniainen, Espoo, Helsinki ja Kirkkonummi. Edelliseen vuoteen verrattuna kymmenen kärjessä-listan järjestyksessä on tapahtunut kaksi muutosta: Oulu on ohittanut Helsingin ja Oulunsalo on ohittanut Jyväskylän.

Tarkasteltaessa pelkästään korkean asteen tutkinnon suorittaneiden osuutta nähdään että kaikissa Helsingin seudun kunnissa osuus on korkeampi kuin koko maassa keskimää-

Kuvio 2. 20 vuotta täyttäneen väestön koulutustaso (VKTM)¹ Helsingin seudun kunnissa 31.12.2002

¹ Katso laatuseloste.

rin. Huippua edustaa Kauniainen, jossa 53,6 prosenttia on suorittanut korkean asteen tutkinnon. Seuraavina Espoo, jossa 40,8 prosenttia on suorittanut korkean asteen tutkinnon sekä Helsinki, jossa puolestaan 33,6 prosenttia on suorittanut vastaavan tasoisen tutkinnon. Korkean asteen tutkintojen suorittaneiden osuus vuoden 2002 lopussa koko Helsingin seudulla oli 33 prosenttia. Koko maassa korkean asteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli 24,2 prosenttia.

ALUEELLA TYÖSSÄKÄYVÄN TYÖVOIMAN KOULUTUSTASO: SEUTUKUNTIEN 10 KÄRJESSÄ

Seuraavassa tarkastellaan alueella työssäkäyvien koulutustasoa. Taulukkoon 1. on poimittu ne kymmenen seutukuntaa, joiden työvoima on kaikkein korkeimmin koulutettua. Taulukko kuvaa alueiden työpaikkarakennetta. Seutukunnat on asetettu järjestykseen koulutustasoindeksin (VKTM) perusteella. Koulutustasoindeksillä mitattuna Oulun seutukunnan työvoima on korkeimmin koulutettua. Seuraavina ovat Helsingin ja Jyväskylän seutukunnat.

Lähemmin tarkasteltuna havaitaan, että Helsingin seutukunnan työvoimassa on suhteellisesti eniten korkeakoulasteen suorittaneita (24,4 %) ja toisaalta myös eniten pe-

rusasteen varassa olevia (20,8 %) tässä taulukossa mukana olevista seutukunnista. Esim. Oulun seutukunnassa perusasteen osuus oli hieman yli 15 prosenttia. Alimman korkea-asteen suorittaneita oli suhteellisesti eniten Rovaniemen ja Kuopion seutukunnissa, keskiasteen suorittaneiden osuus oli suurin puolestaan Joensuun seutukunnassa.

Koulutetun työvoiman keskittyneisyyttä kuvaa tietyllä tavalla se, että ainoastaan yhdeksän seutukunnan koulutustasoindeksi ylitti koko maan keskiarvon, vaikka seutukuntia on kaikkiaan 85.

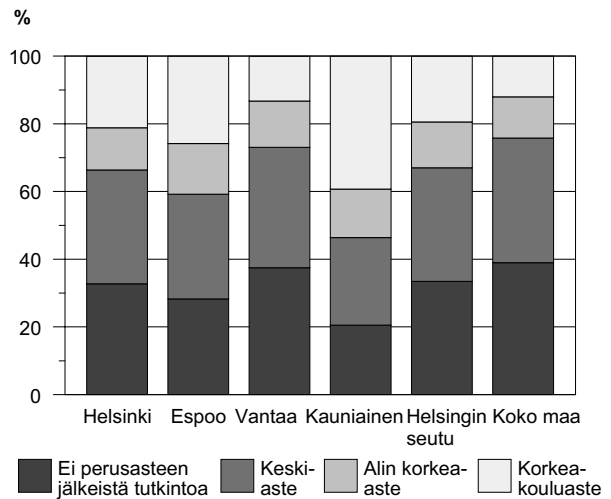
HELSINGIN ALUEITTAINEN KOULUTUSRAKENNE

Helsingissä korkea-asteen tutkinnon suorittaneen väestön osuus vaihtelee peruspiireittäin 10,9 prosentista 49,3 prosenttiin. Korkea-asteen suorittaneiden osuus seurailee melko johdonmukaisesti lukion aloittavien osuutta. Korkea-koulutus keskittyi aikaisemmin kaupungin länsiosiin, mutta viimeisen 25 vuoden aikana yleinen koulutustaso on noussut kaikkialla Helsingin alueella. Alueiden väliset erot ovat kuitenkin melko suuret. Yleisesti ottaen korkeimman koulutustason alueet ovat etelässä ja lännessä sijaitsevia peruspiirejä.

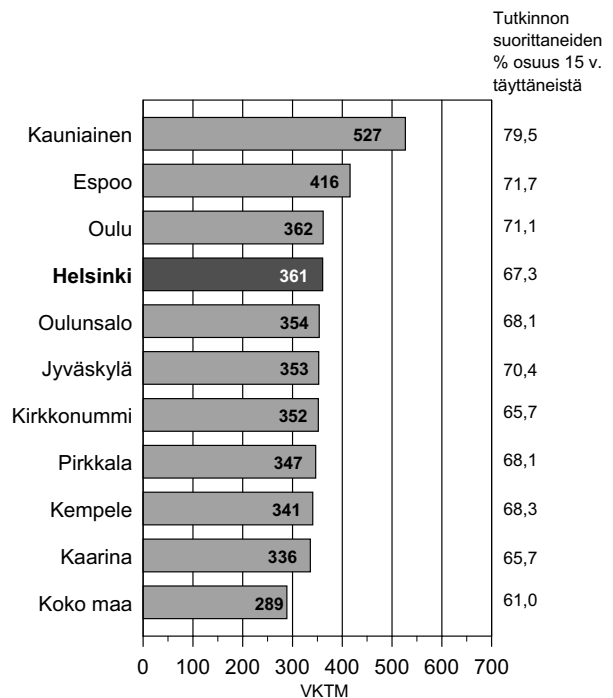
Vuoden 2002 lopussa perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus oli korkein, 78,9 prosenttia, Eteläisessä suurpiirissä. Läntisessä suurpiirissä osuus oli 70,3 prosenttia, muissa suurpiireissä osuus jäi 59 ja 68 prosentin välille. Eteläisessä suurpiirissä oli myös kaupungin suurin korkean asteen koulutuksen saaneiden osuus, 46 prosenttia. Keskisessä suurpiirissä on suhteellisesti eniten keskiasteen suorittaneita, 38,6 prosenttia, mutta tätä korkeampia tutkintoja sen sijaan vähemmän.

Tarkasteltaessa peruspiirien koulutustasoa koulutustasomittaimen (VKTM) valossa nähdään, että korkeimmat koulutustasot ovat seuraavissa peruspiireissä: Vironniemi, Kulosaari, Lauttasaari, Ullanlinna, Munkkiniemi, Tuomarinkylä, Länsi-Pakila, Kampinmalmi ja Taka-Töölö. Näissä koulutustason arvo on vähintään 450. Helsingin 33:sta peruspiiristä 28:ssa koulutustasomittaimen arvo on koko maan keskimääräistä tasoa (288,9) korkeampi. Yleisesti ottaen ne alueet, jotka ovat kärjessä koulutustasomittaimen mukaan, ovat kärjessä myös muiden hyvinvointimittareiden suhteen ja päinvastoin.

Kuvio 3. Väestö koulutusasteen mukaan pääkaupunkiseudun kunnissa, Helsingin seudulla ja koko maassa 31.12.2002

Kuvio 4. Koulutustasoltaan korkeimmat kunnat Suomessa 31.12.2002

Taulukko 1. Alueella työssäkäyvien (15–74 v.) koulutustaso, 10 korkeimmin koulutettua seutukuntaa 2002

Työpaikan sijaintiseutukunta	Työllinen työvoima (15-74 v.) yhteensä	Perusaste	Keskiaste	Alin korkeaaste	Korkea-koulutusaste	Koulutustasoindeksi (VKTM)
Oulun seutukunta	84 760	15,4	43,9	17,6	23,0	412
Helsingin seutukunta	653 968	20,8	37,3	17,4	24,4	405
Jyväskylän seutukunta	61 913	16,4	44,1	18,5	21,1	401
Kuopion seutukunta	48 171	16,5	44,9	20,5	18,1	389
Rovaniemen seutukunta	23 945	16,6	43,5	22,1	17,8	388
Tampereen seutukunta	140 507	18,2	44,4	17,2	20,2	387
Vaasan seutukunta	42 158	18,8	42,4	19,0	19,8	382
Joensuun seutukunta	36 181	17,1	47,8	17,8	17,3	377
Turun seutukunta	130 275	20,6	44,1	17,4	17,9	371
Kajaanin seutukunta	21 496	18,7	47,0	19,6	14,7	359
Koko maa yhteensä	2 258 004	21,6	43,6	17,3	17,5	362

KOULUTUSASTE JA –ALA

Vuoden 2002 lopussa Helsingin 15 vuotta täyttäneestä väestöstä oli ammatillisen tutkinnon suorittaneita 31,5 prosenttia, korkeakoulututkinnon suorittaneita 21,1 prosenttia ja pelkän ylioppilastutkinnon suorittaneita 14,7 prosenttia.

Helsingin tutkinnon suorittaneen väestön koulutusala ja –astetta yhdessä tarkasteltaessa (taulukko 4) nähdään että suhteellisesti eniten korkeasti koulutettuja on valmistunut luonnontieteelliseltä alalta, jossa ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita on yli 54 prosenttia ja tutkijakoulutuksen suorittaneitakin lähes 15 prosenttia. Sen sijaan esim. palvelualalta valmistuneilla koulutus on ollut valtaosaltaan keskiasteen koulutusta, lähes 80 prosenttia.

Keskiasteen yleissivistävän koulutuksen suorittaneet ovat ylioppilastutkinnon suorittaneita, jotka eivät ole ylioppilastutkinnon lisäksi suorittaneet mitään muuta tutkintoa. Helsingissä heitä oli lähes 70000 eli lähes 15 prosenttia, kun koko maassa vastaava osuus oli selvästi pienempi eli 7 prosenttia.

EUROOPAN KAUPUNKIEN KOULUTUSTASO

Kansainvälisiä koulutustasovertailuja vaikeuttavat jossain määrin sekä koulujärjestelmien erilaisuudet että käsitteisiin liittyvät erot.

Euroopan eri kaupunkeja koskevia koulutustasotilastoja ei ole ollut tähän asti yhtenäisin käsittein paljoakaan saatavissa. NORDSTAT tietokannasta on kuitenkin vertailutietoja saatu. Tietokanta antaa mahdollisuuden Pohjoismaiden suurimpien kaupunkien ja kaupunkiseutujen sekä ko. maiden väestön koulutustason vertailuun.

OECD:n tilastoista on usean vuoden ajan saatu maakohtaisia tilastotietoja yhtenäisellä ISCED-koulutusluokituksella. Viimeisestä OECD:n ”Education at a Glance”-tilastosta mainittakoon, että Suomi sijoittuu maavertailussa koulutettujen osuudessa 25-64-vuotiaasta väestöstä 75 prosentillaan selvästi OECD-maiden keskiarvon paremmalle puolelle.

Urban Audit on Euroopan Unionin, Eurostatin, kansallisten tilastovirastojen ja kaupunkien yhteistyönä toteuttama tietokanta, joka sisältää tilastoja ja kaupunki-indikattoreita yhdeksältä eri aihealueelta, yhteensä 258 Euroopan kaupungista.

Urban Auditin tiedoista on kuvioon 6. koottu 32:sta eurooppalaisesta kaupungista korkea-asteen suorittaneiden osuus suhteutettuna kaupungin koko väestöön. Kaupungit vertailuun on poimittu kolmella kriteerillä: EU-maiden pääkaupungit, kaupungit joiden väkiluku on 500,000 – 999,999 sekä Urban Auditissa mukana olevat suomalaiset kaupungit (Helsingin lisäksi Tampere, Turku ja Oulu). Aivan kaikista kaupungeista ei ko. koulutustasotietoa ollut saatavissa.

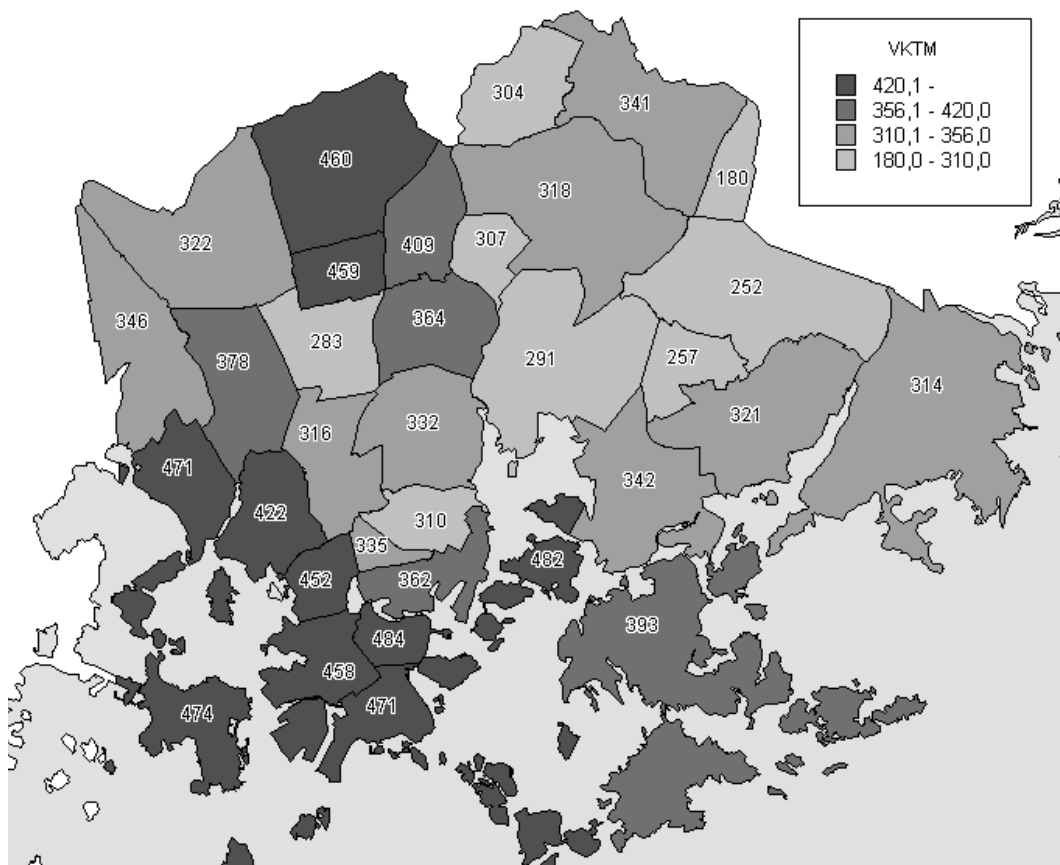
ISCED luokituksen luokat 5-6 (tertiary education) vastavat suomalaisen luokituksen käsitettä ”korkea-aste” (alin korkea-aste, alempi korkeakouluaste, ylempi korkeakouluaste, tutkijakoulutusaste). Kuviossa 6. mukana olevista kaupungeista korkea-asteen suorittaneita suhteutettuna väestöön on selvästi eniten Pariisissa, Helsinki on toisena ja Oulu seuraavana. Muutkin suomalaiset kaupungit ovat kärkipäässä. Kolmasosassa kaupungeista korkea-asteen suorittaneiden osuus oli yli 20 prosenttia. EU-pääkaupungeista Pariisiin lisäksi Lontoo ja Berliini sijoittuvat hyvin.

**Taulukko 2. Helsingin 15 vuotta täyttänyt väestö koulutusasteen mukaan piireittäin
31.12.2002**

Suur- ja peruspiiri	15 vuotta täyttänyt Väestö Yhteensä	Enint. perus-aste	Tutkintoja yhteensä	Keski-aste	Korkea-aste	Enint. perus-aste %	Tutkin-toja yhteensä	Keski-aste	Korkea-aste	VKTM ¹
Koko kaupunki	476 570	156 054	320 516	160 366	160 150	32,7	67,3	33,7	33,6	361,0
Eteläinen sp	86 990	18 313	68 677	28 675	40 002	21,1	78,9	33,0	46,0	466,2
Vironniemi	10 150	2 174	7 976	3 198	4 778	21,4	78,6	31,5	47,1	483,8
Ullanlinna	20 335	4 140	16 195	6 840	9 355	20,4	79,6	33,6	46,0	471,4
Kampinmalmi	26 075	5 426	20 649	9 091	11 558	20,8	79,2	34,9	44,3	458,0
Taka-Töölö	13 572	2 915	10 657	4 642	6 015	21,5	78,5	34,2	44,3	451,5
Lauttasaari	16 858	3 658	13 200	4 904	8 296	21,7	78,3	29,1	49,2	473,9
Läntinen sp	86 049	25 565	60 484	28 974	31 510	29,7	70,3	33,7	36,6	382,7
Reijola	13 330	3 226	10 104	4 671	5 433	24,2	75,8	35,0	40,8	421,8
Munkkiniemi	14 911	3 398	11 513	4 222	7 291	22,8	77,2	28,3	48,9	470,7
Haaga	23 298	7 023	16 275	7 678	8 597	30,1	69,9	33,0	36,9	378,2
Pitäjänmäki	12 596	4 124	8 472	4 328	4 144	32,7	67,3	34,4	32,9	346,4
Kaarela	21 914	7 794	14 120	8 075	6 045	35,6	64,4	36,8	27,6	322,1
Keskinen sp	67 456	21 339	46 117	26 051	20 066	31,6	68,4	38,6	29,7	338,5
Kallio	24 194	6 509	17 685	9 809	7 876	26,9	73,1	40,5	32,6	361,9
Alppiharju	11 450	3 412	8 038	4 659	3 379	29,8	70,2	40,7	29,5	335,4
Vallila	10 158	3 439	6 719	4 108	2 611	33,9	66,1	40,4	25,7	309,8
Pasila	7 153	2 649	4 504	2 525	1 979	37,0	63,0	35,3	27,7	315,9
Vanhakaupunki	14 501	5 330	9 171	4 950	4 221	36,8	63,2	34,1	29,1	332,2
Pohjoinen sp	34 778	11 995	22 783	9 737	13 046	34,5	65,5	28,0	37,5	381,6
Maunula	7 769	3 561	4 208	2 231	1 977	45,8	54,2	28,7	25,4	283,0
Länsi-Pakila	5 436	1 539	3 897	1 316	2 581	28,3	71,7	24,2	47,5	458,9
Tuomarinkylä	6 575	1 829	4 746	1 716	3 030	27,8	72,2	26,1	46,1	459,9
Oulunkylä	12 124	4 133	7 991	3 746	4 245	34,1	65,9	30,9	35,0	364,4
Itä-Pakila	2 874	933	1 941	728	1 213	32,5	67,5	25,3	42,2	409,4
Koillinen sp	69 786	27 090	42 696	23 947	18 749	38,8	61,2	34,3	26,9	305,0
Latokartano	12 666	4 964	7 702	4 611	3 091	39,2	60,8	36,4	24,4	291,3
Pukinmäki	7 459	2 834	4 625	2 579	2 046	38,0	62,0	34,6	27,4	307,0
Malmi	21 257	8 042	13 215	7 018	6 197	37,8	62,2	33,0	29,2	317,7
Suutarila	9 119	3 533	5 586	3 133	2 453	38,7	61,3	34,4	26,9	303,8
Puistola	14 531	5 054	9 477	5 032	4 445	34,8	65,2	34,6	30,6	340,5
Jakomäki	4 754	2 663	2 091	1 574	517	56,0	44,0	33,1	10,9	179,9
Kaakkoinen sp	39 008	13 080	25 928	11 893	14 035	33,5	66,5	30,5	36,0	370,6
Kulosaari	3 175	766	2 409	844	1 565	24,1	75,9	26,6	49,3	482,4
Herttoniemi	22 465	8 016	14 449	7 229	7 220	35,7	64,3	32,2	32,1	341,7
Laajasalo	13 368	4 298	9 070	3 820	5 250	32,2	67,8	28,6	39,3	393,2
Itäinen sp	79 238	32 556	46 682	27 098	19 584	41,1	58,9	34,2	24,7	286,8
Vartiokylä	18 025	6 799	11 226	5 977	5 249	37,7	62,3	33,2	29,1	321,2
Myllypuro	7 720	3 655	4 065	2 321	1 744	47,3	52,7	30,1	22,6	257,2
Mellunkylä	29 850	13 461	16 389	10 382	6 007	45,1	54,9	34,8	20,1	251,9
Vuosaari	23 643	8 641	15 002	8 418	6 584	36,5	63,5	35,6	27,8	314,2
Alue tuntematon	13 265	6 116	7 149	3 991	3 158	46,1	53,9	30,1	23,8	279,3

1 20 vuotta täyttäneen väestön koulutustason mittain.

Kuvio 5. 20 vuotta täyttäneen väestön koulutustaso (VKTM) peruspiireittäin Helsingissä 31.12.2002

Taulukko 3. Väestö koulutusasteen mukaan pääkaupunkiseudun kunnissa ja koko maassa 31.12.2002

	Yhteensä	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa	Keskiaste	Alin korkea-aste	Alempi korkea-kouluaste	Ylempi korkea-kouluaste	Tutkija-koulutusaste
Helsinki	476 570	156 054	160 366	59 510	35 706	57 961	6 973
Espoo	175 275	49 517	54 263	26 249	15 650	26 417	3 179
Vantaa	145 520	54 523	51 797	19 961	9 748	8 704	787
Kauniainen	6 727	1 380	1 741	964	800	1 615	227
Pääkaupunki-seutu yhteensä	804 092	261 474	268 167	106 684	61 904	94 697	11 166
Koko maa	4 279 286	1 667 335	1 576 273	521 737	239 212	249 077	25 652
	%						
Helsinki	100	32,7	33,7	12,5	7,5	12,2	1,5
Espoo	100	28,3	31,0	15,0	8,9	15,1	1,8
Vantaa	100	37,5	35,6	13,7	6,7	6,0	0,5
Kauniainen	100	20,5	25,9	14,3	11,9	24,0	3,4
Pääkaupunki-seutu yhteensä	100	32,5	33,4	13,3	7,7	11,8	1,4
Koko maa	100	39,0	36,8	12,2	5,6	5,8	0,6

Taulukko 4. Helsinkiläiset koulutusasteen ja -alan mukaan, lukumäärät ja prosenttiosuudet 2002

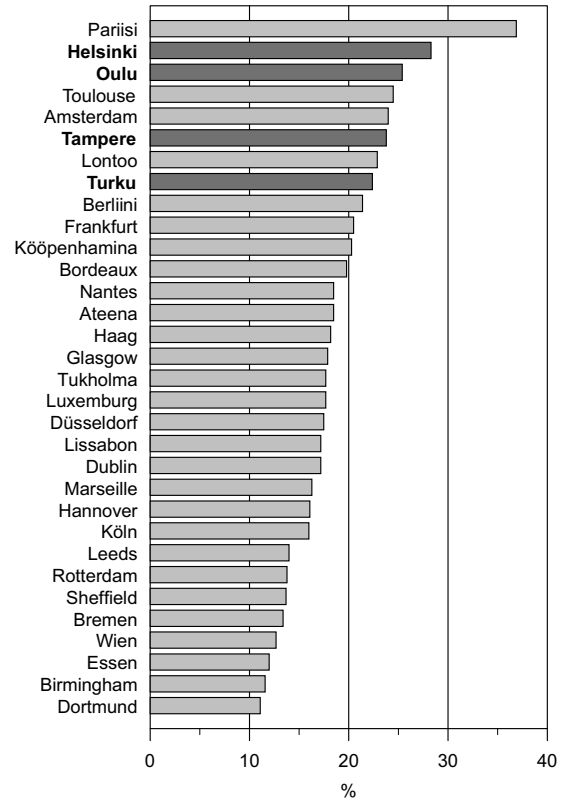
	Yhteensä	Ei perusasteen-jälkeistä tutkintoa	Keskiaste	Alin korkeaaste	Alempi korkeaaste	Ylempi korkeaaste	Tutkija-koulutusaste
Yhteensä	476 570	156 054	160 366	59 510	35 706	57 961	6 973
0 Yleissivistävä koulutus	226 038	156 054	69 984	–	–	–	–
1 Kasvatustieteellinen ja opettajankoulutus	8 281	–	188	1 730	3 510	2 659	194
2 Humanistinen ja taidealan koulutus	22 586	–	3 349	2 007	5 070	11 127	1 033
3 Kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen koulutus	76 670	–	12 082	29 564	12 045	21 382	1 597
4 Luonnontieteellinen koulutus	8 969	–	703	1 124	921	4 889	1 332
5 Tekniikan koulutus	65 095	–	37 737	7 430	8 801	10 104	1 023
6 Maa- ja metsätalousalan koulutus	5 077	–	2 120	389	216	2 031	321
7 Terveys- ja sosiaalian koulutus	36 642	–	12 920	13 751	3 863	4 652	1 456
8 Palvelualojen koulutus	26 882	–	21 155	3 495	1 218	1 010	4
9 Muu tai tuntematon koulutusala	330	–	128	20	62	107	13
	%						
Yhteensä	100	32,8	33,6	12,5	7,5	12,2	1,5
0 Yleissivistävä koulutus	100	69,0	31,0	–	–	–	–
1 Kasvatustieteellinen ja opettajankoulutus	100	–	2,3	20,9	42,4	32,1	2,3
2 Humanistinen ja taidealan koulutus	100	–	14,8	8,9	22,4	49,3	4,6
3 Kaupallinen ja yhteiskuntatieteellinen koulutus	100	–	15,8	38,6	15,7	27,9	2,1
4 Luonnontieteellinen koulutus	100	–	7,8	12,5	10,3	54,5	14,8
5 Tekniikan koulutus	100	–	58,0	11,4	13,5	15,5	1,6
6 Maa- ja metsätalousalan koulutus	100	–	41,8	7,7	4,2	40,0	6,3
7 Terveys- ja sosiaalian koulutus	100	–	35,3	37,5	10,5	12,7	4,0
8 Palvelualojen koulutus	100	–	78,7	13,0	4,5	3,8	–
9 Muu tai tuntematon koulutusala	100	–	38,8	6,1	18,8	32,4	3,9

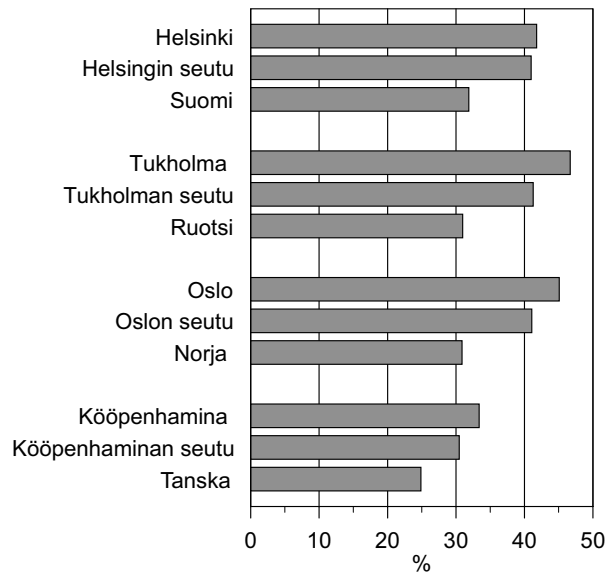
Yksiselitteistä syytä Pariisiin ”ylivoimaisuuteen” on vaikea löytää. Seikka, jolla saattaa olla jossain määrin merkitystä on se, että Ranskassa korkea-asteen eri tutkinnoista valmistetaan nuoremmalla iällä kuin vertailumaissa (OECD: typical graduation ages in tertiary education).

NORDSTAT-tietokantaan on koottu mm. koulutustasotietoja Pohjoismaiden pääkaupungeista ja vertailualueista. Verrattuna Urban Auditin tietojen koulutustasovertiluun kuvataan koulutustasoa tässä hieman eri käsitteillä. NORDSTAT-tietokannassa koulutustasoa on mitattu suoritettujen tutkintojen ja kouluvuosien mukaan. Tarkasteltaessa vähintään 13 vuotta koulutusta saaneiden 25-64 vuotiaiden osuutta (käytännössä korkea-aste) nähdään, että pääkaupungeista Tukholmassa ja Oslossa osuudet ovat suurimmat (46,7 % ja 45,1 %), seuraavana Helsinki (41,8 %) ja neljäntenä Kööpenhamina (33,4 %). Huomattavaa on, että Helsingissä ja Helsingin seudulla osuudet ovat melko lähellä toisiaan, kun taas muualla kaupungin ja kaupunkiseudun suhteellisten osuuksien erot ovat suuremmat. Kaupungeissa ja kaupunkiseuduilla pitkälle koulutettujen osuudet ovat selvästi korkeammat kuin maakohtaiset osuudet.

Kuvio 6. Korkea-asteen tutkinnon (ISCED 5–6) suorittaneiden osuus väestöstä vuonna 2001

Kuvio 7. 25-64- vuotta täyttänyt väestö vähintään 13 vuotta kestäneen koulutuksen mukaan %:na 1.1.2002 (NORDSTAT-tiedot)

Laatuseloste

Aineisto:

Helsingin kaupungin tietokeskuksen, opetusviraston ja ammattikorkeakoulu Stadian Tilastokeskukselta vuosittain tilaama koulutustietojen tilastopaketti. Tilastokeskuksen tietopalvelu: sijoittumispalvelu.

NORDSTAT- ja Urban Audit-tietokanta.

Tilastointiajankohta: Vuosi 2002.

Edelliset tiedot: Helsingin kaupungin tietokeskuksen tilastoja 2003:24.

Muut lähteet:

OECD: Education at a Glance 2004. www.oecd.org/statsportal/

Oppilaitostilastot 2003. Tilastokeskus. SVT. Koulutus 2003:5. Helsinki 2004.

Äikäs, Timo: ”Väestön koulutustaso”. Julkaisussa: Oppiva Helsinki. Helsingin kaupungin tietokeskus. Tilastoja 2001:21. Helsinki 2001.

Koulutusaste

Tilastokeskus otti käyttöönsä uudistetun koulutusluokituksen vuotta 1998 koskevien aineistojen luokittamisessa. Mitä pitemmästä koulutuksesta on kysymys, sitä korkeampi on koulutusaste. Koulutusaste määräytyy ensisijaisesti tutkinnon tavoitetaso mukaan. Tavoitetaso pohjautuu mm. virallisiin opetussuunnitelmiin, ohjeellisiin koulutuspituuksiin, pohjakoulutusvaatimuksiin ja jatko-opintokelpoisuuksiin

- 1-2. Perusasteen koulutus kattaa koko peruskoulun, aikaisemman keskikoulun sekä vanhan kansakoulun suoritukset.
3. Keskiasteen koulutuksiksi luetaan ylioppilastutkinnot, 1-3 –vuotiset ammatilliset tutkinnot, ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot.

Korkea-asteen koulutuksiin kuuluvat:

5. Alin korkea-aste. Tähän luetaan mm. agrologin, hortonomin, artenomien ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja.
6. Alempi korkeakouluaste. Tähän luetaan ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot sekä mm. insinööri, metsätalousinsinööri ja merikapteeni.
7. Ylempi korkeakouluaste. Tähän luetaan ylemmät korkeakoulututkinnot (maisteritutkinnot) sekä myös lääkäreiden erikoistumistutkinnot.
8. Tutkijakoulutusaste. Tutkinnot ovat tieteellisiä lisensiaatin ja tohtorin tutkintoja.

Väestön koulutustasomittain (VKTM). Väestön koulutustasoa mitataan perusasteen jälkeen korkeimman koulutuksen keskimääräisellä pituudella henkeä kohti. Esimerkiksi koulutustasoluko 246 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen. Väestön koulutustasoa laskettaessa perusjoukkona käytetään 20 vuotta täyttäneitä väestöä. Näin siksi että monen 20-vuotiaan koulutus on vielä kesken. Mittaimen avulla voidaan vertailla eri alueiden välisiä koulutuseroja sekä seurata ajassa tapahtuvia muutoksia.